

BK-5854

Seat No. _____

B. Ed. (Sem. I) Examination

May / June - 2014

Information &

Communication Technology : EDCC - 104

(New Course)

Time : 3 Hours]

[Total Marks : 70

- સૂચના : (૧) બધા જ પ્રશ્નો ફરજિયાત છે. વિકલ્પો આંતરિક છે.
(૨) જમણી બાજુ દર્શાવેલ અંક પ્રશ્નના ગુણ દર્શાવે છે.
(૩) અસંબંધિત લખાણ માટે ગુણ કાપવામાં આવશે.

૧ નીચે આપેલા પ્રશ્નોમાંથી ગમે તે બે પ્રશ્નોના ઉત્તર આશરે ૩૦૦ શબ્દોમાં લખો : ૧૬

- (૧) માઈકોટીચીંગનો અર્થ સ્પષ્ટ કરી તેના સોપાનોની ચર્ચા કરો અને શિક્ષક-પ્રશિક્ષણમાં માઈકોટીચીંગનું મહત્ત્વ સ્પષ્ટ કરો.
(૨) અધ્યાપક કેન્દ્રી પદ્ધતિમાંથી અધ્યેતાકેન્દ્રી પદ્ધતિમાં પરિવર્તન થઈ રહેલ શિક્ષણ પ્રક્રિયામાં આધુનિક ટેકનોલોજીની ભૂમિકા સ્પષ્ટ કરો.
(૩) પ્રત્યાયન પ્રક્રિયા એટલે શું ? તેના પ્રકારોની વિગતે ચર્ચા કરો.

૨ નીચે આપેલા પ્રશ્નોમાંથી કોઈપણ ત્રણ પ્રશ્નોના ઉત્તર આશરે ૨૦૦ શબ્દોમાં લખો : ૧૫

- (૧) શૈક્ષણિક ટેકનોલોજીની સંકલ્પના સ્પષ્ટ કરી શૈક્ષણિક ટેકનોલોજીના કાર્યો જણાવો.
(૨) કા.પા.કાર્ય કૌશલ્યના ઘટકો સમજાવી, સારા અધ્યાપનમાં તેનું મહત્ત્વ સ્પષ્ટ કરો.
(૩) અધ્યયન-અધ્યાપન સામગ્રીના નિર્માતા તરીકે શિક્ષકનું કાર્ય જણાવો.
(૪) દૂરદર્શન દ્વારા થતા અધ્યાપન કાર્યનું મહત્ત્વ સમજાવો.
(૫) પ્રત્યાયન પ્રક્રિયાના સિદ્ધાંતો જણાવો.

- ૩ નીચે આપેલા પ્રશ્નોમાંથી કોઈપણ ત્રણ પ્રશ્નોના ઉત્તર આશરે ૧૫
૨૦૦ શબ્દોમાં લખો :
- (૧) સ્પષ્ટીકરણ કૌશલ્ય એટલે શું ? તેના ઘટકોની ચર્ચા કરો.
  - (૨) અધ્યાપનનો અર્થ અને સંકલ્પના સ્પષ્ટ કરી સારા અધ્યાપનનાં લક્ષણો જણાવો.
  - (૩) શૈક્ષણિક તકનીકીની બે વ્યાખ્યા લખો. તેનું શૈક્ષણિક મહત્ત્વ સમજાવો.
  - (૪) હાર્ડવેર અને સોફ્ટવેર ટેકનોલોજી વચ્ચેનો ભેદ જણાવો.
  - (૫) પ્રત્યાયનનું સ્વરૂપ સમજાવી તેના કાર્યો જણાવો.
- ૪ નીચે આપેલા પ્રશ્નોમાંથી કોઈપણ ત્રણ પ્રશ્નોના ઉત્તર આશરે ૧૫
૨૦૦ શબ્દોમાં લખો :
- (૧) પ્રશ્નો પૂછવાના કૌશલ્યનું શું મહત્ત્વ છે ? સારા પ્રશ્નોના લક્ષણો જણાવો.
  - (૨) કમ્પ્યુટર ટેકનોલોજીની શિક્ષણ પર અસરો જણાવો.
  - (૩) વર્ગખંડના પ્રત્યક્ષ શિક્ષણમાં રજૂઆત કરનાર તરીકે શિક્ષકની ભૂમિકા સમજાવો.
  - (૪) વિષયાભિમુખ કૌશલ્યની વ્યાખ્યા આપી આ કૌશલ્ય માટેના ઈચ્છનીય અને અનિચ્છનીય વર્તનો જણાવો.
  - (૫) પ્રત્યાયનમાં અવરોધો દૂર કરવાના ઉપાયો જણાવો.
- ૫ (અ) નીચે આપેલા પ્રશ્નોના ટૂંકમાં ઉત્તર આપો : ૬
- (૧) ઈન્ટરનેટનો અર્થ આપી તેના બે શૈક્ષણિક ઉપયોગ જણાવો.
  - (૨) ઉદાહરણ કૌશલ્યનો અર્થ આપો.
  - (૩) 'જ્ઞાત પરથી અજ્ઞાત પર જવું' અધ્યાપન સૂત્રનો ઉપયોગ કરવાના ચાર ફાયદા જણાવો.
- (બ) નીચે આપેલા પ્રશ્નોના એક-બે વાક્યમાં ઉત્તર લખો. ૩
- (૧) શૈક્ષણિક ટેકનોલોજીના બે ઉદ્દેશો લખો.
  - (૨) દૃશ્ય-શ્રાવ્ય સાધનોનો અર્થ આપો.
  - (૩) માઈક્રોટીચીંગની બે મર્યાદા લખો.

ENGLISH VERSION

- Instructions :** (1) All the questions are compulsory to answer options are internal.
(2) Figures to the right indicate marks of the questions.
(3) Marks will be deducted for irrelevant matter.

- 1** Answer any two of the following questions in about 300 words each : **16**
- (1) Clarify the meaning of Micro Teaching and discuss its steps and clarify the importance of Micro Teaching in teacher education.
  - (2) Clarify the role of modern technology in teaching process changing from teacher centred method to learner centered method.
  - (3) What is communication process ? Explain its types of nature.
- 2** Answer any three of the following questions. Each answer should be in about 200 words : **15**
- (1) Clarify the concept of education technology. State the functions of education technology.
  - (2) Explain factors of black board work clarify its importance for good teaching.
  - (3) State the work of teacher as a constructor (builder) of teaching - learning material.
  - (4) Explain the importance of teaching work conducted through television.
  - (5) Explain principles of communication process.
- 3** Answer any three of the following questions. Each answer should be in about 200 words : **15**
- (1) What is skill of explaining ? Explain its factors.
  - (2) Clarify the meaning and concept of teaching. State characteristics of good teaching.

- (3) Define any two educational technology. Explain its educational importance.
  - (4) State the differences between hardware and software technology.
  - (5) Explain the nature of communication and state its functions.
- 4** Answer any three of the following questions. Each answer should be in about 200 words : **15**
- (1) What is importance of skill of questioning ? Mention characteristics of good questions.
  - (2) State the effects of computer - technology on Education.
  - (3) Explain the role of a teacher as a presenter in direct teaching.
  - (4) Define the skill of set induction and mention its desirable and undesirable behaviours.
  - (5) Mention the solution to remove the obstacles of communication.
- 5** (a) Answer the following questions in brief : **6**
- (1) Give the meaning of internet and state its any two educational uses.
  - (2) Give the meaning of skill of illustration.
  - (3) State four benefits to use maxims of education "From known to unknown".
- (b) Answer the following questions in one or two sentences : **3**
- (1) State two objectives of Educational Technology.
  - (2) Give the meaning of Audio-Visual Aids.
  - (3) State two limitations of Micro Teaching.